

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Lancicii E Societate Iesv Opvscvlorvm Spiritvalivm
Tomvs ...**

Łęczycki, Mikołaj

Antverpiae, 1650

De præparationibus necessariis ad Missiones. Cap. II.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78821](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78821)

esse hinc & nunc timenda asserentibus) generose feramus. (Sperantes in Deo, ut ait Apostolus, cum tentatione prouentum) nam illud quidem est modestorum uirorum se periculo non ingerere, hoc autem generosorum atque sapientum. Nec itaque nos geramus temerarie (non reuelando pericula Superioribus, quæ aliâs in similibus occasionibus experti sumus) audacia enim est: neque rebus tracti uocantibus celamus: timidi siquidem est: Sed si prædicatio uocet, ne recusamus. Cum uero nulla causa prorsus aut utilitas necessitas, secundam pietatem uocetur ne curramus. Offensatio enim est, & superflua iactatio.

CAPVT PRIMVM.

De fine Missionum.

377 Missionarij ante omnia finem sibi præfigant eum quem toties S. Ignatius inculcat in Constitutionibus, scilicet, *Puram intentionem Diuini obsequij*, eamque sæpè renouent, quatuor ob causas. *Primo*, quia hoc nobis sæpè S. Pater in Constitutionibus inculcauit nimirum 242 vicibus, prout ipse numerati, lecto ob hanc solam causam his cum speciali attentione Examine Societatis, & Constitutionibus omnibus à primo uersu ad vltimum. *Secundo*, quia hæc pura intentio Diuini obsequij à S. P. Ignatio ponitur ex parte 10. parte Constit. § 2. inter media, quæ hominem cum Deo coniungunt, tanquam instrumentum, ut à Diuina manu gubernetur, & ut assequatur finem quem sibi præfigit, auxilij animarum, ad vltimum & supernaturalem suum finem consequendum. Cum autem finem nullas possit consequi sine aptis medijs præsertim si supernaturalis sit, uti est finis noster, & animarum, quarum auxilium querimus in Missionibus; & hanc puram intentionem S. Pater ponat inter talia media; sæpè ea est excitanda & coniungenda cum alijs medijs, ab eo, & ab alijs sanctis ad hoc assignatis. *Tertia*, causa eius adhibenda, est, *lucrum spirituale nostrum*, quia sic pro animabus laborando, multas & magnas coronas nobis in celo paramus, propter multa merita quæ hac intentione laborando congregamus. Est enim intentio circa supernaturale obiectum præstantissimum, scilicet Deum ipsum. *Quid potest esse eo felicius*, inquit S. Prosper lib. 2. de uita contempl. cui efficiatur suum Conditor, census, & hereditas eius dignatur esse Diuinitas. *Quarta*, causa. Quia si aderit recta intentio, non se immiscebit inordinatus personarum respectus, sed eæ personæ iuuantur, ex quibus maior redundabit gloria in Deum.

378 *Nescit Religio nostra*, inquit S. Hieron. epist. 14. ad Celantiam, seu S. Paulinus, personas accipere, nec conditiones hominum, sed animos inspicit singulorum. Et, ut idem scribit in cap. 1. Malach. Si suscipiat eos, qui cum annulo aureis ad se ueniunt, & pauperes sanctos repellat, nomen Dei despiciet, & panem pollutum doctrinarum, & in ipsum Deum contumelias iacit.

Lancij Opusc. Tom. 2.

Cur quia illos repellit à se, quorum plures sunt qui Christum sequuntur, quam diuites. Hinc vulgus Christum passim sequebatur, pauculi diuites. Vbi autem est recta intentio Diuini obsequij, eos potius iquare conatur, qui magis adherent Deo, conuersi, & frangat inclinationem uiciosam ad conuersandum cum diuitibus. *Prounum enim genus est hominum, fauere honoratoribus*, inquit S. Ambrosius l. 2. Offic. c. 24.

CAPVT SECYNDVM.

De preparationibus necessarijs ad Missiones.

379 **P**reparandus est noster animus ad has Missiones ritè obeundas excitando pijs considerationibus in nobis zelum salutis animarum. Zelus non est qualecunque desiderium, sed est effectus uehementis amoris, ut ait S. Chryl. hom. 23. in epist. ad Corinth. 1. seu, ut scribit S. Dionysius Areopagita de Diuin. nom. c. 4. *Generatur ab amoris seruore*. Ideoque ibi ait, Deum appellari *Zelotem*, quia amore feruenti profectur res à se creatas: vel, ut S. Thomas docet 1. 2. q. 28. art. 4. *Est effectus amoris, proueniens ex intensio- ne amoris; quem qui habet*, ut ibidem ait S. Thomas, *mouetur contra illud omne, quod repugnat bono amici, illudque repellit, & ea quæ sunt contra honorem, vel uoluntatem Dei, repellere secundum posse conatur*, iuxta illud 3. Reg. 19. *Zelatus sum pro Domino exercituum* (ut dicebat S. Elias Propheta) & Ioan. 2. *Zelus domus tuæ comedit me*. Vbi Glossa (S. Augustini) dicit, quod homo zelo comeditur, qui qualibet praua, quæ uiderit, corrigere satagit: Si nequit, tolerat, & gemit: Hæc S. Thomas. Hinc Cant. 8. 6. *Zelus comparatur inferno: Dura sicut infernus emulatio*, quod idem est, ac zelus: quia sicut infernus cruciat animas, ita zelus cruciat corda Deum amantiū, dum uident vel audiunt Diuinam Maiestatem offendi. Zelus est ignitus amor. Ideo Apostolos ad prædicandum ituros, igneis linguis prius imbuunt. *Abque igne*, inquit B. Laurentius Iustinianus de compunctione & complacitu christianæ perfectionis, *quis ignem accendet: & sine caritate, quis caritatis officia consummabit: Ardeat dilectionis flamma semper in te, quatenus calore tuo proximorum excutiat tepor, immo accrescat amoris incendium: quomodo præteritarum negligentiarum rubigo deleatur. Poteris planè inflammare ceteros, si fueris tu caritatis incendio concrematus. At tu si frigeas, si torpore iceas, nullamq; honoris diuini & fraternæ emulatio- nis sentias famem, quid proferes quid proficies: Erunt utique audientium corda lapidea & impenetrabilia, quemadmodum tuum. Eris, inquam, tanquam aramentum sonans & cymbalum tinniens. Habeto itaque geminam caritatem, Dei uidelicet & proximi, ut eodem, quo tu, repleantur spiritu, qui erudiuntur abs te. Hæc est sartago ferrica, quam Deus iussit Ezechielem*

Z chielem

chielem assumere, & ponere tanquam murum ferreum inter se & ciuitatem, Ezech. 4. Per arborum fructum, inquit S. Gregorius hom. 12. li. 1. in Ezech. fructura, per ferrum vero sortiundo ostenditur. Quid autem ita Magistri atque Doctoris mentem quam zelus Domini frangit & exurciat: Et, uti in quodam raptu dixit B. M. Magdalena de Pazzis 3. parte vitæ §. 8. die. Ad Christi in cruce transfixi similitudinem anima transfigi cor; quando percussa vulneris amore, anxio desiderio desiderat, ut omnes creaturae conuertantur ad Deum. Et sicut Verbum misit Spiritum S. sic illum certo quodam modo mittit anima cum Verbo, quando cum aspiratione adtraheudo illum ad se, illum deinde infundit per spiritualem communicationem & admonitionem in alias creaturas, quæ sunt aptæ ad recipiendum eum. Talis zelus erat in S. Rege Dauide Pfal. 118. 138. 139. Vidi prauaricantes, & tabescebam, quia eloquia tua non custodierunt, Et. Tabescere me fecit zelus meus, quia obliui sum verba tua inimici mei. Sic cruciabatur à zelo S. Paulus, 2. Cor. 11. 29. Quis scandalizatur, & ego non vror: Immo magis quam infernus vrebatur cor eius zelus Diuini honoris, quia optabat anathema esse pro Christo, Rom. 9. id est priuari gloria cæli & detrudi ad infernum, tantum ut homines cessarent Deum offendere, Ita explicat hunc locum Origenes, Chrysostr. hom. 16. & l. 4. de Sacerdotio c. 4. & l. 3. de prouidentia, & hom. 79. ad populum, & S. Anselmus, Theodoretus, Oecumenius, Theophylactus in Commentario. Et Cassianus Coll. 23. c. 6. & alij. Talis zelus erat in Moyse Exod. 32. 31. Obsecro, peccauit populus peccatum maximum, feceruntque sibi Deos alienos: aut dimitte eis hanc noxam, aut si non facis, dele me de libro tuo quem scripsisti, hoc est: excidam ab æternâ beatitudine, ut exponunt Origenes, S. Ambrosius, Theophylactus, S. Chrysostomus lib. 1. de compunctione cordis, & lib. 3. de prouidentia. & lib. 16. in epist. ad Rom. & hoster Tyrinus.

340.

Talis zelus erat etiam in nostro S. P. Ignatio, qui inter ipsam negotiorum molem, perditas meretriculas tanto studio conabatur ab impuritate auocare, ut si qua ex iis respiceret, seque intra pudicitia septa recipere vellet, grandis iam natu vir & Præpositus Generalis antecedere ipsemet, ac perductoris quodammodo munere fungi. Christi causa, non erubesceret. In quo cum admoneretur à quibusdam, frustra tempus ac laborem infumi, quippe insanabilis esse eiusmodi seminas, ac licet in presentia penitentiam ostenderent, breui tamen ad ingenium rediturus: Ego vero inquit ille, cuiuslibet istarum vnus duntaxat noctis impedisse flagitia & iniurias in Deum, omnis operæ ac vigilantia pretium duxerim. Talis erat zelus & in S. nostro

341.

Xauerio, ut paulo post dicam. Talis zelus erat in B. M. Magdalena de Pazzis, quæ ut dicitur 4. parte vitæ eius cap. 24. Orans in raptu pro conuersione cuiusdam peccatoris, clamabat: ô si aliquando demones non haberent occasionem molestandi me visione peccatorum humanorum! ô Verbum, quàm libenter pateret quoduis genus martyrii, dummodo eum vi-

derem conuersum: sed non esse mihi martyrium, verum paradysus. Et cap. 28. Aded desidero conducere animas ad te, ut mihi sit pœna hoc desiderium, & hæc pœna aded est mihi grauis, quia non possum hoc implere desiderium, ut mihi sit quasi quidam infernus. Et in altera eiusdem vita Romæ impressa cap. 97. hæc de ea scribuntur: Peculiaris deuotione profectus batur illos Ordines Religiosos, qui ex particulari instituto attendebant dilatationi Regni Dei, & propagationi Sanctæ Fidei per conuersionem animarum. Dum legeretur quandoque vita S. Francischi Xauerij & littera Iaponica conuersionem animarum recensentes, videbatur deficere præ desiderio manendi in illis regionibus, & cooperandi conuersioni animarum illarum, & subeundi pro illis martyrium; & aded accendebatur hoc desiderio, ut diceret se inuidere auiculis, quæ possunt volare quò vellent, ed quod & ipsa, sine præiudicio sue professionis, cuperet, si esset possibile, totum mundum peragrarè, propter animas conuertendas. Vnde etiam dormiens ex zelo animarum somniabat & loquebatur de conuersione infidelium. Vt autem cooperaretur huic conuersioni quantum poterat, cum aliter non posset, sepe pro illa offerebat Sanguinem Iesu, & applicabat hæc intentione opera Religionis, preces, communiones & multas afflictiuas penitentias, quibus carnem suam atterebat. Hoc ipsum commendabat monialibus, præsertim sua cura commissis. Ided sepe manè dum ea congregaret ad labores vel alia exercitia Monasterij dicebat: Offeramus Deo pro conuersione animarum omne id quod hodie faciemus. Vel: Petamus à Deo tot animas quot passus faciemus per monasterium. Vel: Rogemus ut tot Deus animas conuertat, quot verba proferemus recitando Diuinum Officium. Et dum ac laborarent; Petamus tot animas quoties acu filum traducemus. Dum abluerent vestimenta linea, exhortabatur ad petendas tot animas, quoties manus aqua immergerent. Denique in quouis exercitio Monasterij similes petitiones animarum conuertendarum uerbabat. Sentiebat dolorem grauissimum audiendo multiplicari hereticos. Et c. 98. scribitur: Quod illa ei si pateretur sepe & diu magnam ariditatem spiritus, & tentationes graues, tamen sentiebat in se feruens & efficitæ desiderium salutis animarum (pondera hoc, cur Deus id in ea reliquerit, & in aliis atidam voluerit esse.) Et cum die quadam grauius impetretur à grauissima tentatione contra fidem, aded, ut ad repellendam eam necesse fuerit adhibere sibi vim maximam & violentiam, nec tamen posset ab ea libera esse per longum tempus, & præ angustia spiritus etiam sudare cogebatur in eâ repellendâ, & videretur esse derelicta à Deo, & ne quidem inuocando Verbi operem, vltimum leuamen sentiret in illa tentatione, recurrit ad hoc desiderium salutis animarum, & dixit: Sursum corda habemus ad desiderium salutis animarum omnium credentium, statim euauit omnis tentatio, & mens exhilarata est, abacta omni tristitia. Nec vlla hora transibat, quin aliquo verbo vel facto ostenderet hoc continuum in se desiderium salutis animarum, quo plane consumebatur, nec vilo exercitio ab eius memoriâ distrahebatur. Sepe noctu proripiebat se ex lecto, & ibat

4116

ante SS. Sacramentum ibique prostrata in terrâ amarè deflebat Dei offensas, & petebat salutem animarum, præsertim tempore Bachanaliorum, quo Deus à mundanis magis offenditur, & quo urgebat penitentiis & precibus pro peccatoribus, aliisque Moniales ad hæc excitabat. Simili modo diebus Quadragesime quando iu-
bentur meretrices audire conciones, specialiter orabat pro conversione illarum, Et c. 99. Ex desiderio magno iuuandis animas præter extraordinarias afflictiones & penitentiis quibus se enecabat, petebat à Deo infirmitates, penas & tribulationes, & omnia mala pœnalia, quæ peccatores merebantur, & obtulit se Deo etiam ad ferendas inferni penas, si hæc esset eius voluntas, pro animabus. Et in quodam raptu dixit: si anima acquireret infernum sine Dei offensâ, pro reducendâ vnâ animâ ad Deum, deberet gloriari, si hoc faceret pro puro Dei honore: tantoperè æstimabat salutem animarum. Et ita desiderans penam pro salute animarum, Deus sæpè exaudivit eam, immitendo graues dolores & infirmitates, quæ per hebdomadas & menses durabant. Et dicebat, hoc pati sibi esse solatio, & vocabat id penam gloriosam. Et semel in raptu dixit: Non sentire penam, sibi esse magnam penam, volens significare, maiorem penam sentire animam suam, dum nil pœnale patitur pro conversione animarum peccatricum: nam in patiendo pro illa, inueniebat tantam confortationem sui, quæ superabat penam. Adeoque optabat pro animarum conversione pati, vt quauis horâ & quouis momento, si esset possibile, voluisset pati martyrium pro animabus, in modo mille mortes. Et se felicem reputasset, si hoc sibi à Deo concederetur, & tunc martyrium, non foret sibi martyrium sed paradysus. Aliàs dixit, quod vellet posse mori milies, vt possit totidem vicibus redire ad vitam, & toties vitam perdere pro salute animarum. Quadam vice cum oraret pro conversione quarundam animarum, existens in extasi dixit: Domine si non facies mihi gratiam dandi mihi istas animas quas à te peto, dicam etiam ego, me nolle venire ad possidendam gloriam quam mihi preparasti. Alia vice dixit: Si Deus à me peteret, vt olim petiit à S. Thoma Aquinate, quam mercedem vellem pro meis laboribus, non aliam petirem quam salutem animarum. Hunc zelum animarum in se excitabat tribus considerationibus: Primò, considerando sæpè amorem Dei erga animas, & quantum Christus passus sit pro illis, & cum quanto amore pro salute animarum nostrarum, & quod ea sint hereditas Iesu data ei à Patre æterno: Quocirca cū tam intente amaret Deum, & suum sponsum Iesum; nõ poterat non amare & non zelare medullitus illas animas, quas ad eum amabat & zelabat Deus. Secundò, considerabat quam pulchra sit anima existens in gratia Dei, & quanto per Deum deleatur in illâ, & quam magnum hoc sit bonum in illâ animâ. Tertio, considerabat, quam deformis & turpis sit anima peccato mortali sedata, & quam malus eius status. Et c. 10. Visa diuinitus peccati turpitudine, & malitiâ, adeo doloribus ingentibus cruciabat, vt in raptu exclamaret latine: Circumderunt me dolores mortis, dolores inferni circumderunt me, comedit me dolor inferni, pro multitudinè iniquitatum nostrarum. Et hoc ipsum ex-

Lancicij Opusc. Tom. 2.

citabat in ea zelum animarum, & vt alij illum haberent.

Et hoc primum motiuum nobis esse debet, 342.
ad excitandum in nobis hunc zelum, exẽplum Moÿsis tanti viri, & tanti Apostoli, qui minoris æstimabat detrudi ad inferos, quam videre & audire Dei offensas: ideoque eas vt impedirent, tantoperè laborarunt, præsertim Apostolus Paulus, qui tot labores & itinera suscepit, tot pericula subiit, tam multa passus est, vt scimus. Sciebat enim quantum bonum sit impedire Dei offensas, ex hoc zelo Diuini honoris: quia vt ait S. Dionysius Ateopagita c. 3. cæl. hierarch. Dei adiutores sunt, qui conantur homines ad eum reducere, ornareq; sanctimoniam; Quod sine zelo ægrè fit. Ideo S. Ambrosius in Plal. 118. Angelos ipsos aliquid esse negat, sine zelo. Homines verò eo præditi maximum sacrificium Deo offerunt. Quia, vt dixit S. Gregorius Papa hom. 12. in c. 4. Ezech. & in fine libri primi in Ezech. Nullum omnipotentis Deo tale est sacrificium, quale est zelus animarum; Sed pauci habent zelum talem S. Macarius h. 38. aurum, inquit, facile reperitur, margarite verè & lapides pretiosi, qui faciant ad diadema regum, rariùs inueniuntur: frequenter enim ex eis non reperias qui conserant: eodem etiam modo, Christiani in construenda corona Christi, vt anima illa Sanctorum euadant sociæ. Qua de te præstat audire à S. 243.
Carolo Borromeo data motiua ad excitandum zelum animarum, quæ scripta reliquit in Epitome institutionum ad Oblatos S. Ambrosij pertinentium, & habentur parte 5. Actorum Ecclesiæ Mediolanensis, vbi lib. 3. c. 2. pag. 837. S. Carolus spiritu Societatis nostræ plenissimus sic loquitur: Animo assidue cogitent, quam nobiles sint animæ, & pretiosæ in conspectu Domini: quanta sit earum dignitas, quas proprio sanguine redimere filius Dei non recusauit: quamque præcellens opus sit, in eo salutari officio Dei esse cooperatores, quo nihil certè in terris illustrius nobilitus excogitari potest. Ibidem pag. 838. Ob oculo: mentis præterea sempiternam gloriam sibi perpetuò proponant, quam mercedis loco, iis qui nauiter munus hoc præstant, preparauit Deus: contra verò vniuersas penas iis constitutas, qui rem tantam contemnant, intueantur sedulo: præterea animaduertant, quanta veteris testamenti literis mandata, hominis gratiâ fecerit Deus. Atque in eo potissimum cogitationem mentemq; omnem figant, vt attentè considerent aduentum in terras Domini nostri Iesu Christi Filij Dei, diligenterq; perpendant, dum nobiscum in terris commoratus est, quanto desiderio nostræ salutis accensus fuerit, quantaq; perpeffus sit. Cogitent denique animas hominum ipso augustissimo Christi sanguine redemptas & ablutas fuisse. Hæc si cogitent Oblati, iure ac merito sperari debet, talibus cogitationibus quasi quibusdam facibus animum illorum ita accensum iri, vt nullus vel maximus labor esse possit, quem illi subire recusent, ne pretiosissimi Christi sanguinis fructus in ipsis alijsq; ipsorum negligentia depereat. Considerent præterea terribilem animarum stragem, quam generis humani sempi-

ternus hostis sathanas facie, quantum in illis perden-
dis sollicitudinem adhibeat, quibus utatur ministris,
quâ alacritate sollicitudineque, quibus laboribus &
vigiliis celesti ministri opus urgeant, indefessi atque
assidui, iidemque perpetui & obfirmati. Quare tur-
pissimam rem sese facturos existimare debent Iesu
Christi Ministri, si ita Magistri sui voluntatem di-
gnitatemque suam atque sempiterna premia per-
dent, vel à Christianâ charitate tam alienos se praebe-
bunt, ut à sathana Ministris superari se sinant, patian-
turque ut illi maiori studio ad se, & alios perdendos,
quam ipsi, ad suam aliorumque salutem tuendam in-
cumbant. Sed illud quoque considerent quanta quam-
que ampla sit haec mensura, quanta spiritualium bono-
rum egestas, quanta salutariter agerium penuria, quam
pauci veri Ministri, qui sancto desiderio accensi, suis
commodis neglectis, terrenisq; utilitatibus, solam Chri-
sti Domini nostri gloriam animarumq; salutem spectant.
Præterea si cōstituunt ante oculos, plurimos maximosq;
labores, quibus SS. Apostoli pro animarum salute, dum
in terris degerent perfuncti sunt, atque inter hos S. Pau-
li perpetuas vigiliis, itinera, conatus, & præclaras con-
tentiones atque actiones. Respiciant innumerabiles
Martyres, SS. Episcopos, & sacerdotes, qui sancto ani-
marum amore flagrant, omne laborum periculo-
rumq; genus, libentissimo animo subierunt. Ut autem
etiam eorum qui in misero peccati mortali statu per-
seuerant, misereri sciant, nullumque laborem ad eos
tam ingenti miseriâ liberandos subterfugiant, immo
verò libenti animo in hoc maxime laborem secum ipsi
cogitent, quantis in calamitatibus, periculis, horribili-
busque malis, versantur, qui peccato mortali adstricti
tenentur. Ibidem p. 839. Salus animarum quantis
facienda sit, ex incredibile dignitate animarum conici
intelligere potest, quæ si cui forte obscura est, clarissima
Iesu Christi verba perpendat, animam unam toti
mundo preferentis. Quid prodest, inquit, homini et-
iamsi vniuersum mundum lucretur, anima verò sua
detrimentum patiat. Eiusdem præterea res omnes ge-
stas animaduertat. Quid enim aliud ille voluit, cum è
celo descendit, laboriosissimam vitam in terris du-
xit, acerbissimam denique mortem subiit, quam ho-
minum animas, ab eterno periculo & morte libe-
rare. Hic certè laborum omnium susceptorum sco-
pus, hic sanguinis effusus, hic crucis & mortis fructus
fuit, eo in opere adiutores ei sunt, qui Verbi Dei pra-
dicationi operam nauant. Quare cum eo officio fun-
gantur Diuini Verbi predicatorum, quo Christus ip-
se perfunctus est, ab eodemque præstantissimo mun-
dere animarum salus pendeat, illius dignitatem
præstantiamque intuentes Oblati, maximâ certè
tum verborum tum materialium grauitate, maxi-
maque vi spiritus illud tractare debent, nihil eo ne-
que vilius homini neque Deo gratius atque acceptius,
à quouis homine præstari posse pro certo habentes. Id-
em S. Teresia teste Didaco Iepesio in eius vi-
tâ libr. 3. cap. 25. Cum sapè legendo vitas Sancto-
rum incidere in aliquos, qui multas animas redu-
xerant ad Deum, magnâ deuotione & teneritudi-
ne eam ob causam replebatur, dicebatque, hoc se eis

magis inuidere, quam multa martyris quæ patiebantur:
ideoque maxime estimabat & amabat eos, qui
in inuandis proximis occupabantur legendo vel con-
cionando, vel alius modis: Et incommotis ac labo-
ribus eorum compatiebatur. Si aliquis talium agro-
taret, peculiarem pro eo orationem fundebat, ut
quam primum conualesceret, & rediret ad lucra ani-
marum procuranda. Quod si aliquando huius-
modi mori contingeret, etsi non esset ad plantus sa-
minarum proprios proclius, tamen magno cum do-
lore multas profundebat lacrymas, ob iacturam v-
nius in terrâ, qui tot animas lucrabatur pro celo.
Cum tamen audirâ morte fratris, nec unam quidem
lacrymulam sparserit. Hanc ob causam etiam
olim Eremita, soli in speluncis & antris ha-
bitantes, prodibant zelo accensi conuertend-
arum animarum, quas hæretici seducebant.
Sic teste Theodoro in Relig. historâ cap. 2.
ante finem magnus Acacius eduxit ex ere-
mo S. Iulianum: & cap. 4. in. Eusebium Am-
mianus: & cap. 2. ad id persuadendum, hac v-
sus est oratione Diuus Acacius, alloquens S.
Iulianum: Dic mihi, inquit, ô Pater, quamam de
causa totum hunc laborem tam libenter toleras?
Cum is autem respondisset: Et corpore & animâ vi-
taque, & omnibus quæ ad vitam pertinent, est
mihi Dei cultus pretiosior; conor autem quoad eius
à me fieri poterit, illi à sordè nudum offerre mi-
nisterium, & ei perpetuo placere. Ostendam tibi, in-
quit Acacius, rationem per quam ei plus quam nunc
seruius: idque dicam non solâ viens ratiocinatio-
ne, ut qui ab eius doctrinâ didicerim. Cum enim Pe-
trum aliquando rogasset, an eum plus quam alij a-
maret, & didicisset id quod sciebat, vel ante Petri
vocem. Tu enim, inquit, nostri Domine, quia amo-
te, ostendit ei quid nam agens eum coleret. Si, inquit,
amas me, pascere oues meas, & pascere agnos meos. Hoc
quoque tibi, mi Pater, est faciendum, periculum en-
nim est, ne oues à lupis intereant, eas autem valde a-
mat, qui à te valde amatur. Est autem proprium a-
mantium illa facere, quæ cum sunt, eis qui amantur
grata sunt. Et alioqui non paruum est periculum mul-
torumque & magnorum illorum sudorum detrimen-
tum, si pati potueris negligere, tacite præterire, verita-
tem quidem grauitè oppugnari, eos autem qui ei ad-
herent captari, ad eos autem venandos. esse eam tui
nominis appellationem. Hoc cum primum audisset, se-
nex, quietem quidem valere ad tempus iubens, ne-
que ciuitatis strepitus quod eis non esset assuetus re-
fugiens, accurrat Antiochiam. Alio modo Am-
mianus induxit Eusebium ad excedendum so-
litudine cap. 4. Dic mihi, inquit, ô optime, cuiusnam
placere existimans, laboriosam hanc sordidamque
& squalidam vitam es secutus? Cum autem, ut
par est, is vixit dixisset: Deo; qui est virtutis Lo-
gistor & Magister. Quoniam ergo eum amas,
inquit Ammianus, ego tibi modum ostendam, per
quem & amorem tuum magis accendas, & quem
amas, seruius. Nam quod omnis tua caro & indu-
stria in te ipsum conuertatur, non effugiet, hoc se eis
crimen

crimen nimij in te ipsum amoris. Lex enim diuina iubet proximum amare vt te ipsum. Multos autem opum participes iunere, hoc est proprium veri muneris caritatis. Hanc autem D. Paulus appellauit legis plenitudinem Roman. 13. Rursus quoque clamat (Gal. 5.) Tota lex & Propheta in hoc sermone in summam rediguntur: nempe: Diliges proximum tuum sicut te ipsum. Porro autem Dominus quoque in sanctis Euangelis Petro qui confessus est eum amare plus aliis, precepit pascere oues suas (Ioan. 21.) Eos autem qui hoc non fecerunt reprehendens clamat per Prophetam (Ezech. 24.) *Va pastoribus Israel, qui pascebant semetipsos: nonne greges à pastoribus pascebuntur? Et ideo magnum quoque Eliam, qui hanc vitam proferebatur, iussit versari in medio impiorum, & secundum Eliam tantoperè celebratam Ioannem, qui amplectebatur solitudinem, transiit ad ripas Iordanis, illic baptizare iubens ac predicare. Quoniam ergo tu quoque es Dei, qui te fecit, ardens amator, multos quoque tecum alios effice amatores: hoc enim est valde gratum communi Domino. Propterea quoque Ezechielem appellauit speculatorem, & peccatoribus iussit testificari (Ezechiel. 3.) & Ionam iussit currere Ninium, & nolentem transiit in vinculis. Cum hæc diceret, & similia diuinum virum mansuescit, è voluntario illo effuso carcere eduxit & abduxit & suorum sodalium ei curam tradidit. Sic, vt scribit Theodoretus libr. 4. histor. cap. 16. Protogenes miraculis clarus, peccatorum magister, vt eos Christo lucrificeret, suum socium orationi solitaria semper vacantem ad animas iuuandas adducere conatus est, dicens: Orationem quidem rem esse præstantem, sed errantium salutem magis necessariam.*

345 Poltrâ similitudine huius zeli necessitatem, & motuum iuuandi animas, explicauit Valenti. Imperatori Aphraates interrogatus ab Imperatore (apud Theodoretum in Religiosa historia cap. 8.) *Quanam de causa vitam monasticam profitemens, securè per forum ingrederis, silentio & quiete relicta? ille autem, dic mihi, inquit Imperator, si essem virgo absconsa in thalamo, vidissem autem aliquem in domum patris ignem iniicientem, quid mihi consulisses facere, videnti flammam ardentem, & domum qua comburitur: intrasse sedere, & domum que crematur despiciere? Sed sic quoque ego quoque fuissem consumpta ab incendio. Sin autem dicis, oportere properare, aquam ferre, & susque deque currere, flammamque extinguere, ne me reprehendas, ô Imperator, si id ipsum feci. Quod enim tu consulueris Virgini qua est in thalamo, hoc ego cogor facere, qui vitam sum professus monasticam. Quod si tu me reprehendis, qui quietem reliquerim, te ipsum reprehende, qui hanc flammam in domum Domini miseris, & non me, qui conor extinguere. Quod enim oporteat openi ferre domui paterna qua vritur, ipse quoque confiteberis. Quod autem Deus magis sit verus & germanus Pater, quam ij qui*

Lancicy Opusc. Tom. 2.

sunt in terrâ, est cuius apertum, etiam qui rebus Diuinis non est initiatus. Nihil ergo absurdum facimus ô Imperator, neque capio nostro & instituto contrarium, si vera Religionis alumnos congregamus, & pacimus, & eis herbam diuinam exhibemus. His dictis Imperator tacite assentiebatur, considerans iustam defensionem. Si ergo Eremitæ è solitudine excesserunt ad iuuandas animas, magis nos decet id facere, dum iubemur, qui non ad solitudinem vt illi, sed ad auxilium animarum vocati sumus, tantquam ad finem vnum vocationis nostræ. Tantum zelo ardeamus, & virtutum, (sine quibus malè iuuantur animæ) & ipsarum animarum.

346 Merito igitur S. Chrysostomus hom. 3. in 1. Corinth. *Esti, inquit, immensas pecunias pauperibus eroges, plus tamen effeceris, si vnam conuerteris animam. Cur? Quia, vt idem ait hom. 2. & 40. in Genes. Nihil ita gratum est Deo, & ita curæ, vt animarum salus. Et hom. 25. in 1. epist. ad Corinth. cap. 11. vers. 11. in illa verba Apostoli: Imitatores mei estote, sicut & ego Christi, Hec, inquit, perfecta charitatis regula est, hic certissimus terminus, hoc supremum omnium cacumen, querere que communis omnium comprehendant utilitatem, quod ipse Paulus significans addidit. Sicut & ego Christi. Nihil enim potest nos aded imitatores Christi facere, vt proximorum cura. Et orat. 5. cont. Iudæos: *Quid huic poterit equiparari? quod neque ieiunium, neque humi peracta cubationes, neque pericula, neque aliud quippiam potest efficere, efficit fratres procurata salus. Cogita quam multa tuum os frequenter peccauerit, quam multa verba obscena protulerit, quam multa conuitia, quam multa maledicta eumuerit, & omnino suscipies collapsi curam. Nam hoc vno omnem illam debere maculam poteris. Et quid dico delere? facies, vt sit os tuum sicut os Dei. Quid huic honori possit equiparari? Non enim ego ista polliceor, ipse Deus hoc dixit: (Ierem. 15. 19.) Si vnum quempiam eduxeris, inquit, vt os meum erit os tuum, purum sanctumque. Et in hom. 25. in 1. Corinth. Licet ieiunando, humi dormiendo corpus maceraueris, nullam autem proximi curam habueris, nihil egregium feceris, sed adhuc longè ab huiusmodi absueris imitatione. Propterea, inquit Paulus, per omnia omnibus placeo. Sive præter legem aliquid, siue laboriosum, siue periculosum facere oporteat, omnia in proximi morum utilitatem perpetior. Etenim nullum valde magnum potest esse officium, quando nullum in proximos lucrum conferatur: quod ostendit, qui totum reddidit talentum, & supplicio affectus est, quoniam id non auxit. Tu igitur, mi frater, quamuis fame conficiaris, quamuis cinerem comedas, quamuis semper lacrymis madeas, & nihil cuiquam proficias, nihil magnum facis. Et S. Dionysius cap. 3. de celesti hierarch. Omnium, ait, diuinorum diuinissimum est.**

est, cooperari in salutem animarum. Ideo Sancti Dei zelo pleni, & sui obliti, totos dies impendebant libenter animabus quærendis. Cùm S. Xaverius in Regno Bungi (vt scribit Orlan. l. 11. n. 119.) Regis curâ non intermissâ, multas quotidie horas in erudiendâ multitudine collocaret, & suas quoque Lusitanis imperiret; vnam ante lucem ad eorum animos expiandos, alteram sub noctem ad eos cohortandos & incendendos, atque ita diem totum per summâ sui corporis negligentiam distinebatur. Quærentibus domesticis & amicis, quod nimirum serò se lecto reciperet, respondebat; nihil esse quod sui rationem ducerent, cùm instaret hora conuiuij, aut se de die numerarent in viuis: si secus facerent, apud se grauius offensuros, suum cibum animarum esse salutem, & in summis se habere delicias, si Deo vel vnius Laponis animam lucrifaceret. Esca quippe iustorum, vt Gregorius Pontifex l. 31. moral. c. 22. rectè dixit, conuersio est peruerforum. Erga Deum verò est maximum indicium charitatis. Hinc Christus tanquam signum amoris in Petro præmisit eius dilectionem, cùm enim iuuantis animabus præficeret Ioan. 21. 15. Diligis me plus his? Palce oues meas: vti hunc locum hoc sensu ponderat S. Chryostomus orat. de B. Philogono. Valdè enim salutem animarum desiderat. Ideo S. Carpo dixit, vt scribit S. Dionysius ep. 8. ad Demophilum, se paratum rursus causa salutis hominum mortem perpeti, dummodò homines non peccent.

348. Hinc quoque dignitas animarum nostrarum apparet, quod Christus Dominus S. Brigittæ l. 1. Reuel. c. 1. dixit: Ego qui creauit te, nulli meo mēbro peperci ad supplicium pro te: & adhuc sic caritati- nē diligo animam tuam, vt antequam eā carerem, adhuc iterum, si possibile esset, pro eā crucifigerer. Quod non de solâ S. Brigittæ animâ intelligendum est, sed etiam de aliis. Nam l. 1. Reuel. c. 30. Christus Dominus ait: Adhuc ex charitate libenter iterum moreror pro homine si esset possibile. Plus adhuc dixit c. 59. o amici mei, sic tenerè diligo oues istas, quod si possibile esset, adhuc mori propter quamlibet ouem speciali morte, qualem in cruce semel pro omnibus passus sum, magis eas redimerem, quàm carere eis vellem. Et c. 58. dixerat, Ego si possibile esset, libenter pro vnoquoque homine talem poenam exciperem, qualem semel in cruce pro omnibus recepi, ad hoc, vt ad promissam hereditatem redirent. Idem dixit l. 2. c. 12. Sed plus adhuc & significantius ait l. 7. c. 19. Si adhuc possibile esset, quod ego toties moreror, quor sunt animæ in inferno, ita, quod pro qualibet earum talem mortem iterum sustinerem, qualem tunc pro omnibus sustinui, adhuc corpus meum paratum esset subire hac omnia cum libenti voluntate, & perfectissimâ caritate. Quod circa si tanto amore Deus hominum prosequitur animas, & ad eò cupit salutem earum, plurisque eas facit quàm vitam suam, omni conatu incumbendum est, ad eas in spiritu iuandas per conciones, per confessiones, per colloquia, & aliis modis. Ideo S. Catharina Senensis osculabatur vestigia concionatorum terræ impressa,

ed quod illi salutem animarum curarent, quodrum in gratiâ existentium dignitatem summâ, Deo reuelante, cognouerat. An non magna dignitas, esse Dei adiutorem: Hoc titulo insigniuit Apostolus se & sui similes, 1. Cor. 3. 9. Dei adiutores sumus. Deus enim incrementum dat, si verò, qui animabus attendunt, plantant & rigant, vt idem ait. Hanc titulum nulli alteri officio dari legimus in Scripturâ. Et S. Carolus l. 8. vitæ c. 10. fin. differendo cum Francisco Panigarota Fraciscano, de magno amore quo Episcopus debet prosequi suam Ecclesiam, hoc est, oues sibi commissas, ei dixit: Quando homo peruenit ad desiderium mortem subeundi pro illâ, adhuc multos alios gra dus ego inuenio magis ardentis amoris, ad quos necesse est eum ascendere & peruenire. Oportet enim, ait, Animarum conuersioni vacantem Episcopum plura perferre pro Deo, quàm sit, semel vitam pro illis profundere: labores enim & molestiæ in auxilio animarum acerbiores sunt, quàm semel capitis præcisionem per martyrium pati.

Tertia preparatio sit in viâ dum proficiscuntur ad Missionem: vt tempus illud quod in itinere consumunt, orando pro felici pificatione animarum assequendâ traducant, tum quia id omnibus itinera faciētibz Deus præscripsit, Deut. 6. 7. Verba quæ præcipio tibi, meditaberis sedes in domo tua, & ambulans in itinere. Et Proverb. 3. 6. In omnibus viis cogita illum, & ipse diriget gressus tuos, tum ob exemplum primorum nostrorum Patrum, qui sua itinera orando perpetuò peragebant, teste Orlandino l. 1. histo. num. 110. l. 2. n. 4. & Ribaden. l. 3. cap. 5. tum quia in Regulâ peregrinorum id præscriptum nobis est: Vt studeamus frequenti oratione comitem itineris nobis Christum saceretum quia in Regulâ 14. Missionem dicitur: Esti humana media spernenda non sint, sed etiam cùm opus est prudenter & religiose adhibenda, diuini tamen & nostri instituti magis propriis præcipue vtendum est, in eisq; fidendum magis, orandusq; Deus, vt iis omnibus det efficaciam, quæ sui proposito fini consequendo necessaria: tum quia etiam in instructione 13. pro Directione Superiorum editâ autoritate 7. Congregationis pag. 70. n. 2. dicitur: Vt procuretur in Missionibus iuxta vniocum Deo, à quâ pendet omnis actionum nostrarum recta institutio & efficacia. Nam, vt bene dixit S. Chryost. ser. 27. de profectu Euangelij: Poterimus alios corrigere, si ad preces semper confugiamus, & oremus Deum, vt det sermonem sapientiæ & intellectum auditus, certamq; & inde probabilem huius depositi custodiam. Sape enim contingit, vt quæ studio nostro corrigere non possumus, ea per preces efficiere valeamus, per preces, inquam, perpetuas. Ideo ponderat B. Laurentius Iustinianus de compunctione & compunctu Christiana perfectionis, antequam Apostoli irent ad prædicandum, iustos fuisse in ciuitate sedere & orare, donec induerentur virtute ex alto, per Spiritum sanctum in eos in

igne & linguis demissum: quia uti ad aliorum negotiorum felicem successum obtinendum, præmittenda est oratio; ita multo magis ad conversionem animarum. Est enim opus hoc difficilissimum, & non pendet ab humanis medijs ita, ut à divino auxilio; quia maius opus est, quam miraculorum patratio: uti docent S. Athanasius de hum. Verbi S. August. lib. 22. civ. 57. & serm. 44. de verbis Domini, S. Chrylost. hom. quod Christus sit Dominus S. Gregorius 13. dial. c. 17. & hom. 29. in Ascensione Domini, S. Bernardus in vitâ S. Malachie. Et maius quid est, quam mundi creatio, inquit S. August. tract. 27. in Ioan. vel 72. Ideo precibus ardentibus impetranda sunt necessaria auxilia ad conversionem animarum. Quam ob causam duodecim Apostoli conversioni animarum intenti, convocata multitudine fidelium dixerunt Act. 6. *Nisi orationi & ministerio verbi Dei instantes erimus.* Præ orationis meminerunt, quam prædicationis, quia illa huic præmittenda est, ut à Spiritu Sancto impetrent, & sibi gratiam contemendi alios, & illis quorum conversioni attendunt, ut eorum monitis & consilijs obediant. Quia ut docet S. Augustinus libr. 4. de doctrinâ Christianâ cap. 15. Nisi Spiritus S. eorum corda accendat, linguamque imbuat & regat, ut eo modo dicat, quod auditori congruat ad feriendum eorum corda, nihil efficient. *Non debemus putare,* inquit S. Basilus in moralibus reg. 70. c. 34. *posse nos consilijs nostris illud assequi, ut prosperè prædicatio nostra succedat, sed contra, huius rei spes omnino nobis collocanda est in auxilio Dei.* Itaque ut in Missionibus cum fructu verseremur, petenda sunt nobis ante initium, & sæpè postea, Spiritus S. auxilia, ferri dâ oratione. In quâ iudicio S. Bernardi plus situm est, quam in alijs medijs. Nam, ut scribit epist. 201. *Nunc manent tria, verbum, exemplum, oratio: maior autem horum oratio: ea namq. operi & voci gratiam & efficaciam promeretur.* Idem fuit S. Augustini iudicium loco supra citato: *Munus suum ut præstet, magis pietate opus est orationum, quam oratoris facultate: ut orando pro se, & pro illis quos est allocuturus, sit orator antequam dicat.* Et hac ratione Deus Doctorem gentium S. Paulum ante Missiones Apostolicas instruxit & preparavit, uti ponderat S. Maximus hom. 1. de SS. Petro & Paulo: *Paulus, inquit, plerâ humana raptus in tertium caelum, secreta caelestia cognovit, ut Ecclesiarum futurus Doctor, inter Angelos disceret, quæ inter homines prædicaret.* Contigisse enim hanc raptum Pauli anno Christi Domini 44. quando cum Barnaba Apostolatu initiatus est iussu Spiritus Sancti Act. 13. & ad prædicandum ubique Evangelium destinatus, optime probat Baronius in Annalibus: *Cum enim, inquit, ipsemet ad Corinthios secundo scribens, contigisse dicat hunc raptum, annis 14. antequam illam epistolam scriberet, eamq. scriptam consuet anno Domini 58. Neronis seculo, ex his satis exploratum habetur, hoc ipso anno*

Christi quadragesimo quarto, Claudij secundo, Paulum tum miris esse à Deo auctum muneribus; quibus eum corroborari voluit, antequam tanti ponderis munus obiret. Hæc Baronius Anno Christi 44.

In hunc sensum B. Laurentius Iustinianus l. de compunctione & complacitu Christianæ perfectionis col. 22. *Abque gratia admiculo quis præsumere audeat posse facere quicquam, dicente Domino: (Ioan. 15.) Sine me nihil potestis facere. Nam quamvis homo, a se, de se, aliquid boni valeret, nil omnino valet in altero; quoniam libero quisque vitæ arbitrio, sua potestatis est assensum suadenti præbere. An non verba possimus veluti semina iactare, annunciaré futuram felicitatem, & æterna supplicia? Minime tamen corda compungere, animum flectere, interiore auditum aperire, affectum promovere, gratiam infundere. Hæc solius Dei sunt, per consensum audientis & recipientis. Quemadmodum imber de celo cadens terram inebriat, & eam germinare facit, ac dare semen ferenti & panem ad manducandum; sic & gratia caelestis cum in humanum labitur, corrigit illud devotio- nis dulcedine, madefacit compunctionis rore, & per sancta desideria virtutum atque honorum operum, fecunditatem producit ad publicum, quatenus intuentes agnoscant, non ex instructuosa arbore, sed de latente divina benedictionis radice, vniuersa laudabilia gesta prodire. Prorsus humanus inutilis est arboris truncus si non intrinsecus gratia Dei operetur.*

Sed & in ipsa functione Apostolici muneris, perpetua coram Deo animarum adiuuandorum memoria retinenda est: Hinc Apostolus Rom. 1. scribit: *Testis est mihi Deus, cui seruo in spiritu meo in Evangelio Filij eius quod sine intermissione memoriam vestri facio semper in orationibus meis.* Quod ponderans S. Chrylost. hom. 2. in epist. Rom. *Ostendit, inquit, huius commodi curam sibi esse necessariam, siquidem seruitutis modus hic, nempe Evangelij annuntiatio, ipsi erat commissus. Cui enim huiusmodi functio delegata fuerit, huic necessarium est perpetuâ eos cogitatione circumferre, qui verbum ipsum excepturi fuerint. Sic & Christus, electurus duodecim Apostolos, totam noctem tradidit in oratione Dei Luc. 6. 12. 13. Cuius orationis causam etiam hanc fuisse ait S. Ambrosius ser. 20. in Psal. 118. vers. 4. *Ut qualis esse advocatus debeat, demonstraret: qualis Sacerdos, ut non solum diebus sed & noctibus, pro grege Christi debeat precator assistere.* Idem B. Maria Magdalena de Pazzis plena zelo animarum, valde commendabat suis Manibus, ut ardentè orarent pro salute animarum & conversione peccatorum: hoc exercitium dicebat valde Deo gratum, nec hoc tantum, sed etiam propria saluti proficuum: uti scribitur in eius vita à Puccino 4. par. c. 33. *Qui zelus magis in illâ crenit, postquam S. P. Ignatius ad eam à B. Virgine missus, sermonem suum, quem de humilitate ad eam habuit, sic conclusit: ut scribitur in eadem vitâ 2. par. c. 12. Quemadmodum Verbum Incarnatum constituit Apostolos piscatores hominum, ita constituit suas sponsas, ut faciant prædam animarum. Quod illæ non**

356

357

nisi per preces pro aliis, & per exempla etiam pro suis sororibus præstant. Hæc fuit causa, ob quam S. Teresa sua Monasteria eius monialibus etiam fundavit, ut quemadmodum ipsa scribit in itinere per se et alios. Cum tam multi sint qui Deum variis modis offendunt. Moniales sue pro illorum conversione orant, nec non assidue pro defensoribus Ecclesie, pro Concionatoribus aliisque, ut dicitur ipsam propugnantis. Ipsa verò, ut scribit Didacus Iepesius in eius vita lib. 3. c. 25. noctes integras consumebat orando. Et sœpè pro conversione animarum, præsertim hæresi infectarum, & dedisset mille vias, si posset tantum unam animam convertere. Et in 40. annis quos exegit in exercitio orationis, nil magis à Deo petebat, quam dilatationem divinæ gloriæ, & S. Ecclesie augmentum, nec curabat diutius herere in purgatorio, dummodò Deus magis cognosceretur ab hominibus & amaretur. Sed de hac re iterum sermo recurret.

CAPUT TERTIUM.

Quid primum in loco Missionum faciendum.

359. Postquam autem ad locum destinatum pervenerint, invocato prius Angelo tutelari illius loci, & Angelis custodibus singulorum, statim templum adeant, & sua omnia Deo commendent, & animas quibus sunt servituri; ut præscriptum est in instructione 13. nu. 3. pag. 70. & faciebat P. Petrus Faber. Et eadem occasione salutandus est Prælati vel Parochus, si adest, humiliter & humaniter, exemplo S. Xaverij: qui teste Turfellino in eius vita l. 6. c. 8. Divinum Numen in Episcopis & eorum Vicariis venerans ex eorum auctoritate sua munia obire gestebat, eisdemque prorsus omnibus in rebus, dicto audiens erat. Idem ceteris de Societate facere iubeat: à nostris hominibus obedientie in Præpositos Ecclesiasticos prodendum exemplum dicitans: ut non conciones haberent ad populum, non Societatis munera obirent, nisi facta ab Episcopo aut Vicario potestate: neque committerent, ut Præpositi Ecclesiastici talibus ministeris iure offenderentur: neque unquam ab illis, quamvis iusta causa oblata sese abalienarent. Quod si quando secus accidisset, sanè graviter ferebat. Itaque cum duo Vicarij de Patribus duobus qui apud eos erant, conquesti essent per literas, protinus ad illos scripsit, ut exemplo Vicarios adirent, & dexteram eorum suppliciter exosculati, peterent veniam: atque in posterum summam observantis significacionem præferentes, singulis hebdomadis ad eos irent salutandi gratiâ. Talem verò tantamque modestiam ac submissionem necessariam esse dicebat, cum ad diabolum superbie caput debellandum, tum verò ad Ecclesie Præpositos insigni obsequio promerendos, ut illis secundis ac propius Christiana res melius gereretur. Idem inter monita scripta pro nostris Indiæ cultoribus, hoc quoque reliquit apud Turfellinum l. 6.

c. 12. Adversus Episcopi Vicarium egregiam semper adhibebat reverentiam obedientiamque. Quocirca simul atque oppidum, ubi is versatur attingeris, protinus eius genibus aduolutus, de more osculaberis manum. Indes peres ut tibi potestatem faciat concionandi, audiendi confessiones, ceteraque pietatis munera obeundi. Nec unquam te ab eo quantacumque offensio alienabit, sed accendet potius ad illius pectus omni comitatu genere permulcendum, ut is aliquando piis meditationibus exultet, & commodior fiat & melior. Caterorum quoque sacerdotum gratia captanda, tuendaque, quò impensius ipsi quoque ad salutaris meditationes illas pelliciantur. Hoc ipsum quoque ad Ecclesiasticos præferibitur à Reg. 7. Missionum, & in instructione 13. num. 2. pag. 70. Offensis ei (scilicet Parocho) patentibus, & omnem benevolentiam ei exhibendo, & cauendo ne vel minimo indicio dent suspensionem, quasi ad eum visitandum veniant, & nominatum quòd Clero in omnibus probari & satisfacere studebant, opera nostra ei offerenda, & petendum, ut cum eius bonâ gratiâ nobis liceat eum iuvare, in tradendâ doctrinâ Christianâ, confessionibus audiendis, procurandis pacificationibus, cum protestatione, nullas nos elemosynas ad illum spectantes presaturus, sed sine vllâ eius & aliorum remuneratione, nostra ministraturos gratis spiritualia munia, Deo solo remuneratore fore contentos. Hanc etiam ob causam S. P. N. Ignatius volebat, nos nostris uti privilegij inuitis Prælati: atque enim Privilegiorum præfida, tum denum in animorum causa perutiliter adhiberi, cum ad eos ita iuvandos voluntas proximi Pastoris accederet: cumque eâ de causâ ab Apostolicâ Sede Privilegia tribuantur, ut eò facilius animis consulatur, nisi ex eorum usu, hæc ad ammos detruetur vtilitas, immò potius retardetur, quo Pastores non consentiant, satis esse ea omnino non adhibere, quam contra eorum naturam adhibendâ: sua spe ac labore frustrari. Et cum Anno 1554. Robertus Croius Antistes Cameracensis per literas suis Ministris edixisset, ne quinquam de Societate permitterent in sua Diocesi concionem aduocare; quod si quem eiusmodi nacti essent, carcere coercerent, S. Ignatius nihil hac re commotus, & interpretans exordiorum moras in successus felicioris inducium, satis habuit commendatitias literas à Cardinale Carpeni mitti ad Apostolicum Nuncium agentem cum Imperatore Bruxellis. Interimque suos (viri semper in eiusmodi causis solebat) admonet, quam modestissime sese gerant, ne quid asperius in Episcopum, unde magis irriteretur, efficiant, neque sua iura contra eius edicta, per Apostolicas literas, quod eis proclive erat, prolata defendant. Id etiam monet ibidem S. Xaverius: Oppidorum quoque Præfatis dicto audiens eris, omnique obsequio. Et quoad eius fieri potest familiaritate, eorum tibi deuincies animos, neque vllâ de causâ, quamvis iustâ, in eorum offensionem ordiumque incurres. Si quid sceleris admiserit quispiam illorum, primum opportuno sermone illato, amice commiterque ei ostendes, magnum te capere dolorem ex infamia, que eius nomen dignitatemque sedant, tum patri comitate ac submissione, ita expones rumores de illo vulgatos, ut peccatum suum per se, & agnoscat & corrigat.